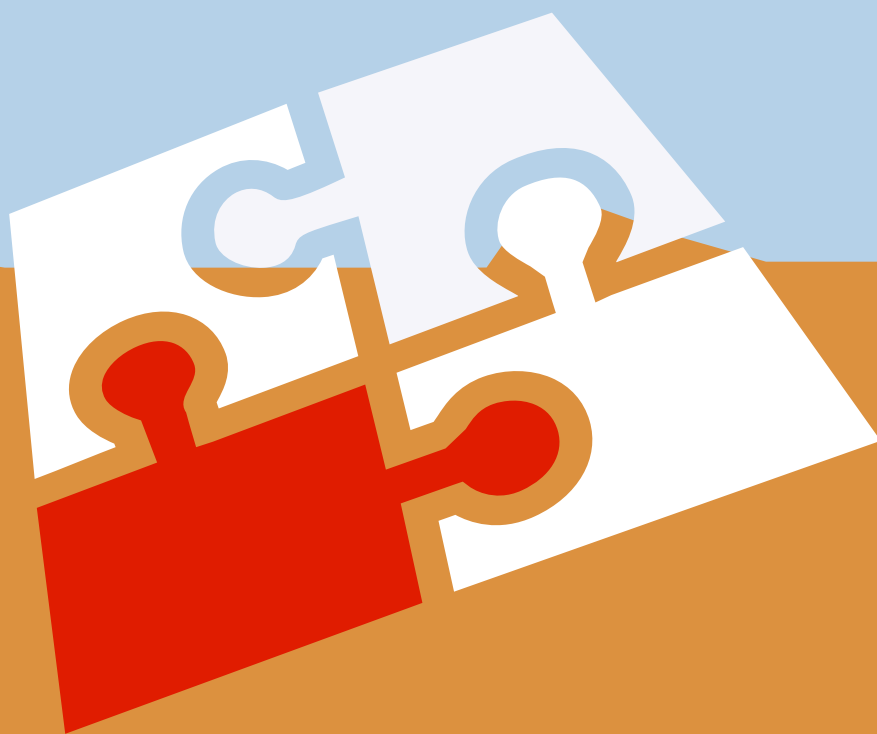

God man och förvaltare

**Biträde till den enskilde och
samordnare av hjälpinsatser**

Denna folder har tagits fram av överförmyndarna i samverkan 2007

Vem kan få en god man?

Den som på grund av sjukdom, försvagat hälsotillstånd, psykisk störning eller liknande förhållande inte själv kan sköta sina ekonomiska, juridiska eller personliga angelägenheter, har möjlighet att få hjälp av en god man. För att hjälpen skall ges måste två villkor vara uppfyllda:

1. Det skall finnas ett samband mellan hälsotillståndet och behovet av hjälp.
2. Det skall inte vara möjligt att få hjälp på ett annat och mindre ingripande sätt. Ibland kan en fullmakt till någon närstående vara tillräcklig hjälp. Ofta kan hjälpen även ges genom socialtjänstens försorg genom bistånd i form av förmedling av egna medel. I dessa fall behövs normalt inte någon god man.

Fakta

Uppdraget som god man kan innehålla

- Bevaka rätt
- Förvalta egendom
- Sörja för person

Man behöver inte alltid ha ett godmanskap med alla delar. Vanligast är att godmanskapet omfattar bevaka rätt och förvalta egendom. Man kan också få hjälp med att bevaka rätt i särskild angelägenhet, t.ex. vid en fastighetsförsäljning.

omfattas därför inte av sekretesslagstiftningen men skall ändå sköta sitt uppdrag med stor integritet. Gode mannen skall vara rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig för uppdraget.

Vad gör en god man?

En god mans uppdrag kan variera beroende på behovet av hjälp hos den enskilde. Det kan t.ex. gälla hjälp med ansökningar till myndigheter eller försäljning av bostad eller att se till att räkningar blir betalda. Den enskilde kan också behöva få ett annat boende eller någon som företräder honom eller henne vid en vårdplanering.

Det är dock inte alltid den gode mannen som skall utföra de nödvändiga åtgärderna, har någon annan detta ansvar är det den gode mannens uppgift att se till att denne gör detta. Det kan t.ex. handla om att se till att den enskilde får en s.k. ledsagare som följer med den enskilde i olika ärenden eller att boendepersonal utför de uppgifter

som kan förväntas. Det kan även handla om att anlita en flyttfirma vid den enskildes flytt.

Vad är en god man?

Gode mannen ska ses som ett biträde till den enskilde, en juridisk representant och samordnare av hjälpinsatser, mer än en praktisk utförare av tjänster. Hjälpen grundas på ett offentligt uppdrag. Den gode mannen är inte anställd av kommunen och

Vad innebär det att ha god man?

Hjälpen genom en god man är frivillig och den enskilde är inte fråntagen sin rätt att bestämma själv. Godmanskap kan därför inte tvingas på någon och den som har god man kan när som helst begära att godmanskapet skall upphöra. Eftersom godmanskapet är frivilligt sker hjälpen i dialog, samarbete och med den enskildes samtycke i den mån den enskilde förstår vad saken handlar om.

När det gäller vardagsbestyr såsom att betala räkningar mm behöver den gode mannen inte fråga den enskilde om samtycke till detta eftersom denne, genom att samtycke till godmanskapet i sig, anses ha lämnat samtycke till sådana åtgärder. Om den enskilde på grund av sin sjukdom inte förstår innebörden av godmanskap eller annat och därför inte kan lämna samtycke, behöver en god man av naturliga skäl inte heller inhämta den enskildes samtycke till olika åtgärder överhuvudtaget.

Vad är en förvaltare och vad gör förvaltaren?

Förutsättningarna för ett förvaltarskap är desamma som för ett godmanskap. Behovet av hjälp skall grundas på sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande. Den enskilde skall dessutom vara ur stånd att vårda sig eller sin egendom. Förvaltarskapet skall anpassas till den enskildes behov. Förvaltarskap kan tvingas

på den enskilde. Den enskilde har dock alltid rätt att ansöka om att förvaltarskapet skall upphöra.

Förvaltarskap är en ingripande åtgärd och för den enskilde integritetskränkande. Innan ett förvaltarskap beslutas, görs en omfattande utredning om behovet. Förvaltaren ger samma hjälp som en god man, har ett offentligt uppdrag, är således inte anställd av kommunen och omfattas inte av sekretesslagstiftningen men har integritetskrav på sig. Det finns inga krav på samtycke från den enskilde för att förvaltaren skall få vidta åtgärder för den enskildes räkning. Förvaltaren bestämmer själv i de frågor som omfattas av uppdraget. Den enskilde förlorar samtidigt sin rätt att bestämma i dessa delar, men har fortfarande rätt att rösta och/eller gifta sig.

Kostar det något att ha en god man eller förvaltare?

En god man/förvaltare har rätt till skäligt arvode och ersättning för utgifter som varit nödvändiga för att kunna fullgöra uppdraget. Arvodets storlek beror på uppdragets omfattning och art. Det är i första hand den enskilde som betalar arvode och ersättningar. Dessa betalas i regel ut en gång om året. För närmare upplysningar kring kostnader och arvode, kontakta överförmyndaren i din kommun.

Fakta

Om den enskildes inkomster understiger 2,65 prisbasbelopp (pBB), eller dennes tillgångar under 2 pBB, betalar kommunen arvode och ersättningar till god man eller förvaltare. pBB år 2007 är 40 300 kronor.

Hur kontrolleras den gode mannen/förvaltaren?

Överförmyndaren i kommunen utövar tillsyn och kontroll över den gode mannens/förvaltarens verksamhet. Överförmyndaren granskar, dels den förteckning över den enskildes tillgångar och skulder som gode mannen/förvaltaren har lämnat in vid uppdragets första början, dels den årsräkning och redogörelse över förvaltningen som skall lämnas in till överförmyndaren före den 1 mars varje år. Överförmyndaren kan också när som helst begära in svar på frågor om verksamheten under året. En god man som inte sköter sitt uppdrag tillfredsställande eller på annat sätt inte längre är lämplig för uppdraget kan entledigas av överförmyndaren.

Ansökan om god man eller förvaltare

Det är tingsrätten som beslutar om någon ska få en god man eller förvaltare. Det är också tingsrätten som beslutar om godmanskapet eller förvaltarskapet skall upphöra. Överförmyndaren lämnar förslag på god man till tingsrätten.

Den som behöver hjälp av en god man/förvaltare, dennes närmaste anhöriga och överförmyndarnämnden kan ansöka om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap. Socialtjänsten har en skyldighet att anmäla om någon har behov av godmanskap eller förvaltarskap.

För ytterligare information om hur du anmäler behov av eller ansöker om godmanskap/förvaltarskap, kontakta överförmyndaren i din kommun. På flera kommuners hemsida kan du också själv ta ut information och ladda ner blanketter.

Kontakt

Överförmyndaren i din kommun kan lämna ytterligare information. Många kommuner har också information på sin hemsida.

Fakta

I vissa kommuner finns i en överförmyndarnämnd istället för enskild överförmyndare.

www.ale.se
0303-33 00 00

www.kungalv.se
0303-23 80 00

www.of.goteborg.se
031-61 35 60

www.lillaedet.se
0303-680 00

www.harryda.se
031-724 61 00

www.stenungsund.se
0303-680 00

www.partille.se
031-792 10 00

www.alingsas.se
0322-61 60 00

www.tjorn.se
0303-680 00

www.orust.se
0303-680 00

www.kungsbacka.se
0300-83 40 00

www.molndal.se
031-315 10 00

www.ockero.se
031-97 62 00

www.lerum.se
0302-52 10 00